

Základní škola a mateřská škola Český Těšín Kontešinec,
příspěvková organizace

Masarykovy sady 104, 737 01 Český Těšín

odloučené pracoviště Mateřská škola Školní 100 - MOSTY

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Školní kurikulum podpory zdraví

„NÁŠ SVĚT“

Osnova školního vzdělávacího programu - Školního kurikula

1. Představení školy (obecná charakteristika školy)
 - 1.1 Základní údaje o škole
 - 1.2 Charakter a umístění školy
 - 1.3 Organizační uspořádání školy

2. Charakteristika vzdělávacího programu
 - 2.1 Filozofie vzdělávacího programu a integrující principy
 - 2.2 Dlouhodobé záměry rozvoje

3. Neformální kurikulum – podmínky vzdělávání
 - 3.1 Dva integrující principy podpory zdraví
 - 3.2 Podmínky formálního kurikula
 - 3.3 Průběh vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami

4. Formální kurikulum – vzdělávací obsah
 - 4.1 Tematický celek
 - téma (rámcové cíle směřující k podpoře zdraví)
 - podtéma (jejich charakteristika a přiřazené cílové kompetence)
 - tematické části (jejich charakteristika)
 - 4.2 Pravidla pro tvorbu třídních programů
 - 4.3 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
 - 4.4 Podmínky vzdělávání dětí nadaných
 - 4.5 Vzdělávání dětí od 2 do 3 let
 - 4.6 Vzdělávání cizinců v povinném předškolním vzdělávání
 - 4.7 Kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání
 - 4.8 Překrývání přímé pedagogické činnosti

5. Evaluace

5.1 Popis systému evaluace

5.2 Nástroje evaluace

6. Přílohy - nejsou součástí tohoto dokumentu

1. Analýza podmínek

2. Prováděcí plán (priority zabezpečující zkvalitňování podmínek vzdělávání)

- Akce školy
- Plán ozdravných opatření
- Vzdělávání pedagogických pracovníků
- Plán kontrolní činnosti
- Plán hospitační činnosti
- Plán pracovních porad
- Plán pedagogických rad

3. Třídní vzdělávací programy

4. Řády školy (Školní řád, Provozní řád, Vnitřní režim)

1. PŘEDSTAVENÍ ŠKOLY

1.1 Základní údaje o škole

Předkladatel:

název školy: Základní škola a mateřská škola Český Těšín Kontešinec, příspěvková organizace

REDIZO 691 003 459

IČ 72 54 59 17

adresa školy Masarykovy sady 104, 737 01, Český Těšín

ředitel školy Mgr. Marcel Žebrok

mateřská škola Mateřská škola Školní 100, 735 62 Český Těšín - Mosty

kontakty Lucie Žebroková - vedoucí učitelka

telefon +420 730 815 828

e-mail ms.mosty@zskontesinec.net

www <http://www.zskontesinec.net>

fax +420 558 712 341

zřizovatel Město Český Těšín (www.tesin.cz)

adresa zřizovatele Náměstí ČSA 1/1, Český Těšín, 737 01

Školní vzdělávací program byl zpracován dle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (2004), aktualizace RVP PV (2017)

Dne: 22.9.2021

Podpis ředitele školy:

Razítko:

1.2 Charakter a umístění školy

Naše mateřská škola má dlouholetou tradici. Budova byla postavena v roce 1923. Působila zde i základní škola, která byla v roce 2002 pro nedostatek žáků zrušena. Budova je jednopatrová, mateřská škola se nachází pouze v přízemí. Škola je jednotřídní s kapacitou 25 dětí. Naše mateřská škola se nachází na okraji města Český Těšín v části Mosty. Tato část města má vesnický charakter se svými klady i zápory.

Mateřská škola v Českém Těšíně Mostech je součástí právního subjektu Základní školy a mateřské školy Český Těšín Kontešinec od 1. 1. 2012. Tento právní subjekt sdružuje pět mateřských škol: MŠ Masarykovy sady, MŠ Smetanova, MŠ Dukelská, MŠ Koňakov a MŠ Mosty.

Vzhledem ke specifikaci jednotřídní školy je pro děti vytvářeno rodinné prostředí. Věkové složení dětí je zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 let. Využíváme možnost personálního posílení MŠ o školního asistenta (děti se speciálně vzdělávacími potřebami) a chůvy (děti od 2 do 3 let).

Prostory zde jsou velké. Máme samostatnou ložnici, tělocvičnu, výdejnu jídla, nové sociální zařízení s novou vstupní šatnou. Interiér třídy je rozdělen na velkou a malou hernu, část se stoly (slouží jako jídelna či pracovna). Herna je natolik prostorná, že poskytuje členění do hracích koutků.

O děti pečují dvě učitelky a jedna provozní zaměstnankyně, která má na starosti vedle úklidu i výdej stravy. Mateřská škola nemá svou vlastní kuchyň, strava se dováží ze školní jídelny Hrabina a vydává se výdejním oknem k tomuto účelu určenému.

Pro děti je vytvořeno kvalitní výchovně vzdělávací prostředí. Rodiče jsou denně v kontaktu se všemi pracovníky školy a mohou se poradit o všech problémech nebo zjistit, co dítě celý den dělalo a lze tak dobře propojit výchovu rodinnou se školní.

Děti mají k dispozici dále zahradu plnou zeleně a možnost vycházek do lesa, na louky, které podporují environmentální vzdělávání dětí. Na školní zahradě je pískoviště, zahradní domek, pružinová houpadla, kolotoč, houpačky a herní prolézací sestava, jež podporuje rozvoj pohybových dovedností dětí.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů týkajících se čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hluchnosti, světla a stínu, alergizujících či jedovatých látek a rostlin.

1.3 Organizační uspořádání školy

Pracovní kolektiv tvoří dvě učitelky a provozní zaměstnankyně. Obě učitelky mají odbornou kvalifikaci a pokračují ve vzdělávání formou účasti na vzdělávacích akcích DVPP. Dále došlo k personálnímu posílení o chůvu, která pomáhá s péčí o 2leté děti v oblasti

sebeobsluhy a individuálních potřeb dětí. Takto malý kolektiv je přínosem pro týmovou práci, ale na druhé straně klade velké nároky na jednotlivce. Pracovní doba je rozvržena tak, aby co neefektivněji zajistila provozní dobu školy.

Provoz mateřské školy byl stanoven zřizovatelem od 6.30 do 16.00 hodin. Režim dne je stanoven pouze rámcově a je flexibilně přizpůsobován momentálním situacím a potřebám dětí:

6.30 - 8.00	Scházení dětí, ranní hry, výtvarná nebo pracovní činnost, individuální práce s předškoláky
8.00 - 9.00	Úklid hraček, pohybové aktivity, osobní hygiena, dopolední svačina
9.15 - 10:00	Komunitní kruh - didakticky zacílené činnosti frontálně, ve skupině, individuálně (řízená výchovně-vzdělávací činnost)
10.00 - 12:00	Pobyt venku, popř. náhradní spontánní a řízené aktivity v budově MŠ v závislosti na venkovních klimatických podmínkách
12:00 - 12.30	Oběd a osobní hygiena dětí
12.45 - 14.15	Poslech čtených nebo audio pohádek, odpočinek, spánek
14.30 - 14.45	Hygiena, odpolední svačina
14:45 - 16.00	Spontánní hra, zájmové činnosti, individuální práce s dětmi, pohybové aktivity na školní zahradě (dle počasí)

Organizace mateřské školy se řídí platnými řády (školní řád, provozní řád, vnitřní režim školy), které jsou umístěny na webových stránkách základní a mateřské školy, školní řád na veřejně přístupném místě (nástěnka).

2. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

2.1 Filozofie vzdělávacího programu a integrující principy

Po zhodnocení předchozích let jsme došli k závěru, že se chceme vrátit do sítě škol podporujících zdraví. Plně se ztotožňujeme se stěžejním cílem programu Škola podporující zdraví a jeho kurikula: ***Naučit děti postojům, které spočívají v úctě ke zdraví a praktickým dovednostem chránícím zdraví.***

Celým programem se prolínají dva integrující principy programu podpory zdraví:

Respekt k přirozeným lidským potřebám jednotlivce v celku společnosti a světa

- považujeme za nejdůležitější postoj, který škola kultivuje jak u dětí, tak u učitelek a rodičů
- tento postoj je pro nás klíčem k uskutečnění obecnějšího postoje - úcty k člověku, lidským společenstvím a přírodě na naší planetě

Rozvíjení komunikace a spolupráce

- považujeme za proces osvojování stěžejních dovedností, jejichž prostřednictvím škola dokáže uspokojovat potřeby jednotlivce v kontextu společnosti a světa a současně děti efektivněji vzdělávat

2.2 Dlouhodobé záměry rozvoje

V předškolním věku se zakládá všechno, co bude mít v budoucí osobnosti člověka význam. Proto je naším dlouhodobým záměrem ***naučit děti pojímat zdraví jako hodnotu, která umožňuje člověku vést plnohodnotný život a chceme je k tomu vybavit potřebnými kompetencemi:***

- Rozumí holistickému pojetí zdraví, pojmům podpory zdraví a prevence nemocí.
- Uvědomuje si, že zdraví je prioritní hodnotou.
- Dovede řešit problémy a řeší je.
- Má vyvinutou odpovědnost za vlastní chování a způsob života.
- Posiluje duševní odolnost.
- Ovládá dovednosti komunikace a spolupráce.
- Aktivně se spolupodílí na tvorbě podmínek a prostředí pro zdraví všech.

Tím, že je mateřská škola otevřena rodičům a spolupracuje s nimi v partnerském vztahu, chceme ovlivnit životní styl i v jejich rodinách.

3. NEFORMÁLNÍ KURIKULUM – PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

To, jaké v mateřské škole vytvoříme podmínky, výrazně ovlivní úspěšnost veškeré výchovně vzdělávací práce. Některé z kompetencí nelze děti pouze „naučit“, ale je potřeba vytvořit takové situace, aby se u nich přirozeně rozvíjely. Neformální vzdělávání se tedy vztahuje ke všem plánovaným programům osobního a sociálního vzdělávání každého z nás a je určeno k rozvíjení celé řady dovedností a kompetencí mimo rámec formálního vzdělávacího kurikula. Snažíme se vytvářet vhodné vzdělávací prostředí, pro dítě vstřícné, podnětné, zajímavé a obsahově bohaté, v němž se dítě může cítit jistě, bezpečně, radostně a spokojeně, a které mu zajišťuje možnost projevit se, bavit a zaměstnávat přirozeným dětským způsobem.

3.1 Integrovaní principy programu podpory zdraví

P1- RESPEKT K PŘIROZENÝM LIDSKÝM POTŘEBÁM

Vycházíme z modelu Maslowovy hierarchie potřeb. Podle něho mohou být potřeby znázorněny jako pyramida, v jejímž základu jsou potřeby fyziologické, nad nimi je potřeba bezpečí, jistoty a stálosti, potřeba sounáležitosti, náklonnosti, lásky, shody a ztotožnění, výše stojí potřeba uznání, sebedůvěry, prestiže a sebeúcty a na samém vrcholu ční potřeba seberealizace a sebenaplnění.

Tyto potřeby jsou všem lidem společné a všudypřítomné. Platí také pro děti v předškolním období, i když jejich formy, způsoby a podoby uspokojování se individuálně různí. Pro pocit pohody a pro zdraví je nezbytné dbát, aby byly vytvořeny co nejlepší podmínky pro jejich uspokojování. V praxi to znamená připravovat natolik podnětné prostředí, v němž může každé dítě dosáhnout co nejlepšího naplnění svých lidských potřeb.

Cíl: Uplatňovat takový pedagogický přístup, který respektuje individuální potřeby každého dítěte, dokáže odhalit, v čem je dobré, co ho zajímá, napomáhá uspokojení všech potřeb dětí i dospělých v mateřské škole.

Prostředky:

- Přijímat děti pozitivně, dát jim pocit bezpečí, jistoty a sounáležitosti.
- Pravidelně sledovat individuální a věkové zvláštnosti dětí a zaznamenávat změny v jejich vývoji.

P2- ROZVÍJENÍ KOMUNIKACE A SPOLUPRÁCE

Komunikace mezi dospělými a dětmi a mezi dětmi uvnitř dětské skupiny poskytuje dětem základní zkušenosti se sebou samým ve vztahu k ostatním lidem. Základní jazykový vývoj a vývoj schopnosti komunikace probíhá rovněž v tomto neformálním každodenním soužití dětí a dospělých a dětí mezi sebou navzájem.

Snažíme se vytvářet podmínky pro komunikaci, rozvíjet řečové schopnosti dětí tak, aby rozuměly a bylo jim rozuměno, rozhodovat se, jednat společně s ostatními, hodnotit problémy a řešit úkoly, vycházet s ostatními.

Cíl: Rozvíjet u dětí schopnost porozumět, dorozumět se, komunikovat v neohrožujícím prostředí při respektování potřeb druhého.

Prostředky:

- Komunikovat s dítětem partnersky a empaticky.
- Dávat dětem prostor pro řešení problémů a konfliktů v mezích společně dohodnutých pravidel.
- Snažit se uplatňovat takový pedagogický styl, který umožní dětem spolupracovat, komunikovat, hledat řešení.

3.2 Podmínky formálního kurikula

Z1 – UČITELKA PODPORUJÍCÍ ZDRAVÍ

V naší škole se snažíme vytvářet harmonické prostředí, ve kterém se budou příjemně cítit děti, jejich rodiče i všichni zaměstnanci. Uvědomujeme si, že prostřednictvím svého vzdělání je předškolní pedagog schopen pochopit, vést a vychovávat děti. Učitelky mají pozitivní postoj ke zdravému životnímu stylu a ekologii.

Cíl: Přijmout bezvýhradně změněnou roli učitelky ve třídě jako průvodce dítěte poznáním, bez předávání hotových informací a poučování. Snažit se být dítěti partnerem, přijímat je takové jaké je s jeho přednostmi i slabostmi.

Prostředky:

- Podporovat účast na dalším vzdělávání, případně vysokoškolském studiu předškolní pedagogiky.
- Aplikovat nedirektivní způsob jednání s dětmi.
- Svým zdravím podporujícím chováním poskytovat dětem i rodičům vzorce napodobování.

Z2 – VĚKOVĚ SMÍŠENÉ TŘÍDY

Tím, že jsme jednotřídní mateřská škola, máme vyřešenou problematiku věkově smíšené třídy, která je přirozeným prostředím v životě člověka. Nabízí množství příležitostí k nápodobě, osvojování většího počtu sociálních rolí, k rozvoji komunikativních dovedností,

spontánních aktivit. S ohledem na bezpečnost a zdraví věkově smíšené třídy byla odstupňována přístupnost některých hraček a vybavení ve třídě. Předškolní děti - uzavíratelné skříňky, vyšší police v malé herně. Děti mladší 3 let - nízké poličky s průběžným doplňováním hraček a pomůcek ve velké herně. Byl zakoupen nový sedací nábytek, který podporuje správné držení těla dětí od 2 do 6 let.

Cíl: Poskytovat dětem přirozené prostředí k navazování kontaktů, vytvářet podmínky pro to, aby si děti byly vzájemnými učiteli, aby se naučily spolupráci a toleranci k druhým.

Prostředky:

- Vést děti k pomoci druhým, zejména přijetí role staršího, který je ochráncem a pomocníkem mladších dětí.
- Vytvářet prostor pro předávání zkušeností učení se navzájem mezi dětmi.
- Maximálně spolupracovat s rodinou pro usnadnění adaptačního období.

Z3 – RYTMICKÝ ŘÁD ŽIVOTA A DNE

Režim dne je stanoven jako rámeček, který respektuje biorytmy dítěte, potřebu aktivity a odpočinku a dodržování maximálně tříhodinových intervalů mezi jídly. Pobyt dětí venku je při vhodném počasí rozšiřován nad povinnou dobu, zejména v odpoledních hodinách. Děti mohou uchovávat hry do dalšího dne, rodiče mají možnost s dítětem absolvovat adaptační režim. Adaptační režim je provázán s režimem v MŠ a s režimem v rodině. Pro pocit spokojenosti a pocitu bezpečí umožňuje používat speciálních osobních pomůcek.

Cíl: Vytvoření promyšleného organizačního schématu s dostatkem volnosti a jasně stanovenými hranicemi, nabízet dětem možnost výběru a samostatného rozhodování.

Prostředky:

- Řídit se rámcovým uspořádáním dne, další využití času ponechat na učitelce.
- Společně s dětmi vytvořit pravidla soužití, graficky je znázornit, vést děti k jejich akceptování.
- Minimálně používat frontální činnosti.

Z4 – TĚLESNÁ POHODA

Třída mateřské školy je vybavena prvky podporujícími pohyb dětí a ti je samostatně využívají. Školní zahrada je ideálním místem ke hrám, k pohybovému využití ve všech ročních obdobích a v neposlední řadě poskytuje možnost environmentální výchovy a vzdělávání. Zároveň je školní zahrada vybavena rozličnými herní prvky (průlezkou, houpačkou, dřevěný domeček, kolotoč), které jsou využívány s ohledem na věk dítěte. Organizujeme Školu v přírodě Koňakov, polodenní výlet po okolí a celodenní výlet zpravidla do hor.

Cíl: Pěstovat u dětí pozitivní vztah k pohybovým aktivitám jako prostředku podpory vlastního zdraví, zlepšovat podmínky pro jejich realizaci v budově školy i na školní zahradě.

Prostředky:

- Ve spolupráci s rodinou vést děti k samostatnosti v sebeobslužných činnostech, v oblékání a hygienických návycích.
- Dbát na správné držení těla.
- Vhodným oblečením vést děti k otužování.
- Zajistit optimální tepelnou pohodu ve všech prostorách MŠ.
- Vybudovat na školní zahradě místa pro další sportovní aktivity.

Z5 – ZDRAVÁ VÝŽIVA

Dětem je podávána plnohodnotná strava, která se dováží z jídelny Hrabina dle příslušných předpisů. Mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány tříhodinové intervaly. Děti do jídla nenutíme, ale snažíme se, aby všechno ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování a správnému stolování. Děti mají k dispozici dostatek tekutin. Ve spolupráci s rodiči jsme zavedli „Zdravou středu“ mixováním smoothie z ovoce a zeleniny. Děti mají možnost ovoce a zeleninu krájet s dopomocí paní učitelky, spolupracovat při mixování a následně nápoj ochutnat, vypít.

Cíl: Pestrou a vyváženou stravu odpovídající hygienickým a biologickým potřebám dětí zpestřit o nové receptury a netradiční, méně běžné, avšak nutričně hodnotné potraviny.

Prostředky:

- Vlastním příkladem vést děti ke konzumaci ovoce, zeleniny a netradičních potravin.
- Vytvářet návyky kulturního stolování, zejména správné držení příboru a komunikovat tiše, nerušit ostatní.
- Vytvářet u dětí návyk pít v průběhu celého dne.
- Spolupracovat s rodiči při vytváření vhodných návyků, vysvětlovat význam pravidelného zdravého stravování.

Z6 – SPONTÁNNÍ HRA

Vytváříme vhodné prostředí a podmínky pro spontánní hru (prostor, variabilitu, dostatek materiálů.) Vedeme děti ke zdravému životnímu stylu pohybovými aktivitami v tělocvičně a za příznivého počasí přesouváme většinu aktivit ven. Dbáme na úklid hraček na školní zahradě po skončení venkovní hry. Důslednost učitelek a spolupráce s rodiči je základní podmínkou úspěchu.

Cíl: Připravit natolik podnětné prostředí a podmínky pro hru, v němž může každé dítě dosáhnout co nejlepšího naplnění svých potřeb, smyslových zkušeností a emocionálního prožívání.

Prostředky:

- Vytvořit ve třídě prostor pro výtvarný a pracovní materiál, pro experimentální hru.
- Prostřednictvím hry učit děti zodpovědnosti.

Z7 – PODNĚTNÉ VĚCNÉ PROSTŘEDÍ

Prostředí mateřské školy doznalo menších změn a zlepšení. Bylo obnoveno sociální zařízení v podobě nových dětských záchodů a sprchového koutu, kde dítě vstupuje samo bez cizí dopomoci. Doplněno navíc krytým nášlapným košem na pleny. Hygienické potřeby (pleny, vlhčené ubrousky) se ukládají do označené skříňky, která je umístěna společně s přebalovacím pultem v ložnici. Byly zakoupeny nové šatní bloky a vybudována příčka, která odděluje chodbu od prostor MŠ a zabraňuje tak úniku tepla. Na oknech MŠ byly přilepeny velké modely barevných pastelek upozorňující okolí na to, že se jedná o budovu MŠ.

Cíl: Vytvářet estetické a hygienicky vyhovující prostředí, které poskytuje dostatek podnětů, prožitků, poznávacích zážitků a pohodu všech zúčastněných.

Prostředky:

- Učit děti i zaměstnance nebýt lhostejný k prostředí kolem sebe.
- Nechat dětem dostatečný prostor pro zvelebování školy.

Z8 – BEZPEČNÉ SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ

O tom, že na škole panuje vzájemná důvěra, úcta, spolupráce, o tom, že sociální prostředí naší školy je ohleduplné, inspirativní, nasvědčuje spokojenost dětí, zaměstnanců i rodičů. Děti se do MŠ těší, s nezbytnou mírou omezení v ní mají dostatek volnosti, odpoledne odcházejí nerady. Pravidla chování v MŠ děti chápou, umí pravidla pojmenovat, podílejí se na tvorbě pravidel. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím. Děti nesmějí být přetěžovány, prostředí ve třídě bylo upraveno i pro potřeby dvouletých dětí - mají koutek pro odpočinek a relaxaci.

Cíl: Umožnit dětem v rámci domluvených pravidel být samostatní a podílet se na rozhodování v některých oblastech života mateřské školy.

Prostředky:

- Přijímat dítě takové jaké je, respektovat jeho individuální zvláštnosti.
- Vést děti k prosociálnímu chování, zejména pomoci druhým.
- Důsledně využívat společně vytvořená pravidla.

Z9 – PARTICIPIÁLNÍ A TÝMOVÉ ŘÍZENÍ

Fungování školy je založeno na spolupráci mezi všemi, kteří se na životě školy podílejí. Důraz je kladen na profesní růst každého jedince a je vytvářen prostor pro samostatnost a tvořivost. Každému ze zaměstnanců záleží na kvalitě jeho práce. Všichni se aktivně účastní dalšího rozvoje školy, jsou spoluodpovědní za to, že se činnost odvíjí v souladu s plánem školy a jeho záměry. V případě nástupu 2letých dětí do mateřské školy,

došlo k personálnímu posílení o chůvu, která pomáhala s péčí v oblasti sebeobsluhy a individuálních potřeb těchto dětí.

Cíl: Kvalitní tým, který účinně pracuje na společných úkolech.

Prostředky:

- Zaměstnancům i rodičům poskytovat včas a v dostatečné míře informace o záležitostech školy.
- Vzájemně se informovat a domlouvat na požadavcích, zásadních otázkách týkajících se školního programu, pracovních postupů, chování dětí.
- Spolupráci s vedením základní školy postavit na vzájemné komunikaci, otevřenosti, partnerství, které vede k předcházení nesrovnalostí, k pohodě na pracovišti.

Z10 – PARTNERSKÉ VZTAHY S RODIČI

Rodiče chápeme jako partnery, přijímáme je s otevřeností. Osobní údaje dětí a rodičů jsou považovány za důvěrné. Nabízíme rodičům možnost adaptace dítěte na školu s jejich účastí, probíhá spolupráce formou individuálních rozhovorů. Základní informace dostávají rodiče při zápisu do MŠ, prostřednictvím e-mailů, na webových stránkách, na třídních schůzkách nebo při individuálních konzultacích.

Cíl: Zajistit návaznost mezi domovem a mateřskou školou tak, aby bylo vzdělávání postaveno na individuálních zkušenostech a životních podmínkách každého dítěte.

Prostředky:

- Seznamovat rodiče s programem podpory zdraví a dalšími dokumenty školy.
- Zapojovat rodiče do řešení problémů školy a do tvorby dokumentů.
- Nabízet rodičům konzultace o vývoji dítěte.
- Taktním způsobem se snažit získat důvěru rodičů, kteří se o dění v mateřské škole nezajímají.

Z11 – SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY SE ZÁKLADNÍ ŠKOLOU

Jednou až dvakrát do roka probíhají tzv. relaxační dny, kdy MŠ navštíví vybraná třída základní školy při předem domluvené akci - např. Olympiáda na školní zahradě, Mikulášská nadílka (děti ze ZŠ se převléknou za Mikuláše, čerty a anděly).

Cíl: Propracovávat a zkvalitňovat spolupráci se základní školou.

Prostředky:

- Informovat rodiče o problematice školní zralosti a významu zajištění bezproblémového přestupu na první stupeň ZŠ.
- Seznámit ZŠ se vzdělávacím programem naší MŠ.

Z12 – ZAČLENĚNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY DO ŽIVOTA OBCE

I když ve spolupráci se zřizovatelem převažuje úřední rovina, investuje do oprav a modernizace finanční prostředky. Využíváme aktivit, které můžeme realizovat v areálu školy (Den Země, besedy s městskou policií, akce SDH Mosty). Vytvořením webových stránek mateřské školy jsme rozšířili dostupnost k informacím o škole, zvětšili propagaci školy na veřejnosti.

Cíl: Prohlubovat občanskou sounáležitost dětí s místem, kde žijí.

Prostředky:

- Účastnit se významných událostí obce.
- Informovat veřejnost i zástupce magistrátu o činnostech školy.
- Posilovat kulturní a společenskou tradici v obci.

3.3. Průběh vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- Učitelky pracují s dětmi v průběhu výchovně vzdělávací činnosti souběžně minimálně 2,5 hod. denně, podle potřeby zpracujeme PLPP a IVP.
- Učitelky souběžně působící a pravidelně konzultující postupy práce s dětmi.
- Čtvrtletně vyhodnotíme účinnost cílů, metod a zvolených postupů PLPP a IVP.
- Učitelky vyhledávají a studují literaturu, podílí se na zajištění či zhotovení pomůcek.
- Po čtvrtletním vyhodnocení zajistí vedoucí učitelka konzultaci se zákonnými zástupci, spolupracuje s poradenskými pracovníky školy či speciálních center.
- Podle potřeby a doporučení PPP či SPC snížíme počty dětí ve třídě v souladu s právními předpisy a zajistíme přítomnost asistenta pedagoga dle stupně přiznaného podpůrného opatření.

4. FORMÁLNÍ KURIKULUM – OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Tematický celek

Formální kurikulum je systematické a promyšlené plánování činností, které učitelka připravuje pro rozvoj jednotlivých dětí na základě jejich poznávání prostřednictvím třídních vzdělávacích programů.

Pro současný školní vzdělávací program jsme zvolili téma s názvem „**NÁŠ SVĚT**“ a k němu stanovili 5 podtémat:

1. **Podporujeme identitu dítěte**
2. **Žijeme ve společenství**
3. **Učíme se rozumět přírodě**
4. **Události, při nichž vznikají záměrné aktivity**
5. **Výchova dítěte ke zdravému životnímu stylu**

Hlavní téma a podtémata jsou stanovena na celé čtyřleté období, jsou neměnná a jsou součástí tohoto dokumentu. Celková struktura našeho předškolního vzdělávání je znázorněna pavoučkem v následujícím schématu.

Formální kurikulum podpory zdraví se skládá ze 7 částí, které na sebe logicky navazují, spolu souvisí a tvoří tak jeden celek. První a druhá část jsou rozpracovány ve školním kurikulu, třetí až sedmá část – v třídním kurikulu (není součástí tohoto dokumentu). Jedná se o těchto 7 částí:

1. **Klíčové kompetence dospělého člověka podporujícího zdraví (vize).**
2. **Kompetence podpory zdraví u dítěte na konci předškolního období (obecné cíle)**
3. **Oblasti vzdělávání v podpoře zdraví (obsah)**
4. **Dílčí cíle vzdělávání v oblastech podpory zdraví (dílčí cíle)**
5. **Činnost dětí**
6. **Ukazatele dosažených dílčích vzdělávacích cílů (evaluace)**
7. **Rizika ohrožující nebo znesnadňující proces vzdělávání (překážky)**

Schémata č.1-5 vyjadřují již konkrétní rozčlenění podtémat na tematické části s odkazem na klíčové kompetence a s popisem kompetencí cílových. Znázorňuje propojenost a komplexnost celého vzdělávacího obsahu.

ad 1. Klíčové kompetence dospělého člověka podporujícího zdraví (vize).

Program podpory zdraví v celoživotní perspektivě směřuje k člověku, který ví, jakou hodnotou je zdraví, snaží se ho aktivně podporovat, cítí odpovědnost nejen za sebe, ale i za své nejbližší, rodinu, spolupracovníky, lidi v obci i za celou společnost. Proto při tvorbě kurikula podpory zdraví směřuje ke klíčovým kompetencím dospělého člověka, které jsou pro něj vizí a určují směr naší cesty od jejího počátku.

Dospělý člověk podpory zdraví má tyto klíčové kompetence:

K1 – Rozumí holistickému pojetí zdraví, pojmům podpory zdraví a prevence nemocí.

K2 – Uvědomuje si, že zdraví je prioritní hodnotou.

K3 – Dovede řešit problémy a řeší je.

K4 – Má vyvinutou odpovědnost za vlastní chování a způsob života.

K5 – Posiluje duševní odolnost.

K6 – Ovládá dovednosti komunikace a spolupráce.

K7 – Aktivně se spolupodílí na tvorbě podmínek a prostředí pro zdraví všech.

ad 2. Kompetence podpory zdraví u dítěte na konci předškolního období (obecné cíle)

Cílové kompetence jsou odvozeny ze sedmi klíčových kompetencí dospělého člověka. Nejsou to normy pro děti, ale představují směr, cestu, kam by dítě mělo dojít. Stanovení kompetencí dítěte předškolního věku má význam pro veškerou činnost mateřské školy. Kompetencí je 49 a jsou rozpracovány do jednotlivých podtémat.

ad 3. Oblasti vzdělávání v podpoře zdraví (obsah)

Vzdělávací obsah současného pojetí zdraví klade důraz na celistvost a souvislosti vychází z holistického (celistvého) vztahu mezi jedincem a přírodou, a je rozdělen do pěti oblastí. Toto členění pomáhá učitelce při tvorbě třídního kurikula volit dílčí cíle vzdělávání a spolu s dětmi plánovat náplň činností. Pro větší přehlednost při zpracovávání třídního kurikula, jsme si jednotlivé oblasti barevně rozlišili.

Vzdělávací oblast	Obsahová náplň
Oblast biologická	Vést dítě k poznání svého těla, k představě o jeho skladbě a funkcích, aby umělo pečovat o biologické potřeby, prospívalo svému tělu aktivním pohybem, zdravou stravou a neohrožovalo své zdraví a život riskantními aktivitami.
Oblast psychologická	Rozvíjet přirozené vývojové předpoklady dítěte, podporovat jeho spontánní zvědavost, rozvíjet poznávací dovednosti a city, učit ho sebeovládání, podporovat sebedůvěru a učit ho sebepoznání a sebehodnocení.
Oblast interpersonální	Podporovat v dítěti přirozenou potřebu kontaktu, komunikace a součinnosti s druhými lidmi. Schopnost vnímat a respektovat druhého člověka jako individualitu a být tolerantní k odlišnostem.
Oblast sociálně- kulturní	Připravovat dítě na budoucí role v životě, na dodržování práv a povinností, respektování pravidel.
Oblast environmentální	Přispět k tomu, aby dítě pochopilo, že prostředím je všechno kolem nás, aby bylo schopno orientovat se v jednoduchých jevech a dějích, dovedlo je zhodnotit, zvažovalo rizika, učilo se odpovědnosti za své chování ve vztahu k prostředí a podílelo se na péči o prostředí.

ad 4. Dílčí cíle vzdělávání v oblastech podpory zdraví (dílčí cíle)

Jedná se o záměry pedagogické činnosti učitelky. Při tvorbě třídního vzdělávacího programu učitelka kombinuje tyto dílčí cíle tak, aby se vzájemně prolínaly v logických souvislostech a ve vzájemných vazbách. A tak se dítě jednou činností přibližuje k několika cílovým kompetencím současně. Dílčí cíle jsou závazné pro učitelku, ne pro děti.

ad 5. Činnosti dětí

Současné předškolní vzdělávání probíhá na základě integrovaných bloků, které zajišťují vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Obsah tematických částí se snažíme stanovit tak, aby vycházel ze života dítěte, byl pro něj smysluplný, zajímavý, užitečný, poskytl mu širokou škálu různých aktivit a nabídl mu hlubší prožitek. Smysluplnost tematického bloků tvoří konkrétní činnosti, které si za aktivní spoluúčast dětí učitelka plánuje. Jedná se o nesnadnou metodickou záležitost, neboť volba činností by měla vždy vycházet z konkrétní situace, z konkrétního prostředí, z momentálních potřeb dětí.

ad 6. Ukazatele dosažení dílčích vzdělávacích cílů (evaluace)

Tyto ukazatele jsou pro učitelku důležité zejména pro poskytnutí zpětné vazby, jsou cenným vodítkem při pedagogické diagnostice dětí, ale i při průběžném hodnocení jejího pedagogického působení na dítě.

ad 7. Rizika ohrožující nebo znesnadňující proces vzdělávání

Úspěch našeho snažení či realizaci vytyčených vzdělávacích cílů mohou ohrozit, znesnadnit, ba dokonce znemožnit nejrůznější rizika. Abychom předešli neúspěchům vzdělávacích záměrů, musíme umět tato rizika předem promýšlet, pojmenovávat a tím je minimalizovat. Modelový program Kurikulum podpory zdraví má zásadní rizika vytipována, upozorňuje pedagogy, čeho se mají vyvarovat ve své práci. Hodnotící kritéria budou součástí evaluace.

4.2 Pravidla pro tvorbu třídních programů

Třídní vzdělávací program je otevřený pracovní materiál. Každé konkrétní téma je voleno tak, aby bylo smysluplné a vnitřně propojené a tvořilo ucelenou část. Jeho výběr je volen vzhledem k oblasti, která je dětem blízká a která řeší určitý problém, k praktické činnosti a k praktickým problémům ze života.

- Třídní kurikulum tvoříme na období jednoho školního roku.
- Tematické části plánujeme na celý školní rok, netvoří však dogma, lze je upravovat dle podmínek a vzniklých situací tak, aby byli živé a aktuální.
- Při tvorbě třídního programu plníme vzdělávací cíle stanovené Kurikulem podpory zdraví.

- Tematické části podtémat jsou rámcově tvořeny tak, aby byly vymezeny dílčí cíle a jejich prostřednictvím dosahované kompetence. Jsou voleny zpravidla z pěti oblastí podpory zdraví (biologické, psychologické, interpersonální, sociálně kulturní a environmentální).
- Při otevírání nové tematické části využíváme tvorby „myšlenkové mapy“ – děti se učí k danému tématu samy vybírat a volit činnosti, které by chtěly dělat, klást otázky a hledat na ně odpovědi.
- Délka trvání jednotlivých podtémat je odvozena od náročnosti tématu a zájmu dětí.
- Převládají spontánní činnosti nad řízenými.
- Po ukončení tematické části provádíme její vyhodnocení pro další práci podle vypracovaných kritérií.
- Naplňování kompetencí dítěte na konci předškolního období je vyhodnoceno podle dětí.
- Při realizaci tematických částí třídního programu se pružně přizpůsobujeme skutečné realitě, reakcím a potřebám dětí, výsledkům průběžného vyhodnocování. Přijímáme podněty od kolegyň, rodičů a dalších osob spolupracujících se školou.
- Plánované činnosti jednotlivých oblastí vycházejí ze znalosti dětského kolektivu, podmínek třídy, měly by nést znaky prožitkového učení (spontaneita, objevnost, komunikativnost, prostor pro aktivitu a tvořivost).

Třídní kurikulum je vodítkem pro práci s dětmi. Jsme si vědomy, že musíme brát v úvahu všechny přirozené souvislosti, ustavičnou proměnlivost a vývoj. Předškolní dítě se učí na základě své interakce s okolím a svou vlastní prožitou skutečností. Proto je v něm záměrně ponecháván prostor pro tvořivou improvizaci a situační plánování. Možnosti využití konkrétních činností jsou tedy jen lehce nastíněny, aby nebyla omezena dětská spontaneita (puzení k činnosti).

K tomu, aby bylo téma rozvíjeno do šířky i do hloubky, bylo realizováno na základě prožitkového učení, slouží aktuálně vypracovávané týdenní plány, v nichž si každá učitelka volí činnosti a plánuje konkrétní aktivity. Pro potřeby učitelky jsou zde zaznamenány odkazy na texty, písně, knihy, hry, materiál, návrhy činností, seznam pomůcek, potřeb a prostředků.

4.3 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Do MŠ jsou přijímány děti se speciálními vzdělávacími potřebami, pro které MŠ realizuje podpůrná opatření. Rámcové cíle a záměry PV jsou pro vzdělávání všech dětí společné. S ohledem na individuální možnosti jsou upraveny podle speciálních vzdělávacích potřeb konkrétních dětí. K optimálnímu naplňování cílů a záměrů jsou pro děti se speciálními potřebami vytvářeny plány pedagogické podpory (PLPP) a individuální vzdělávací plán (IVP). Pro děti prvního stupně podpůrného opatření je tvořen PLPP pedagogy MŠ. Pro děti od druhého stupně tvoříme IVP ve spolupráci se školským poradenským zařízením (ŠPZ).

Podmínky k zajištění podpůrných opatření:

- Zpracování PLPP, IVP
- Pravidelné konzultace pedagogických pracovníků, spolupráce, vyhodnocování zvolených postupů

- Materiální podpora, zajištění pomůcek
- Vzájemná součinnost pedagogického týmu, zákonných zástupců, poradenských pracovníků školy či speciálních center
- Snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- Přítomnost asistenta pedagoga dle stupně přiznaného podpůrného opatření

4.4 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

V mateřské škole vytváříme pro děti takové podmínky, aby byl využit potenciál každého dítěte s ohledem na individuální možnosti. V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného vývoje a proto dětem, které vykazují známky určitého nadání, vytváříme podmínky k jejímu uplatňování a zdokonalování. Ve svém nadání je maximálně podporováno.

4.5 Vzdělávání dětí od 2 do 3 let

Při vzdělávání těchto dětí si škola uvědomuje určitá specifika vztahující se k věkovým a individuálním zvláštěnostem těchto dětí. Většinou jde o první sociální zkušenost ve velké skupině dětí, zvláště pak bez přítomnosti rodičů. Samozřejmostí je respektování adaptačního období.

4.6. Vzdělávání cizinců v povinném předškolním vzdělávání

Děti - cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Škola věnuje zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk. Mateřská škola uzpůsobí didaktické postupy tak, aby cíleně podporovala děti v osvojování českého jazyka a poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání, platí zvláštní úprava. V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Při

přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

4.7 Kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání

O přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání rozhoduje ředitel školy za podmínek stanovených § 34 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a při přijímání postupuje podle správního řádu (§ 165 odst. 2 písm. b) školského zákona. Termín a místo přijímacího řízení stanoví ředitel školy po dohodě se zřizovatelem. Termín zápisu je v měsíci květnu. Veřejnost je informována prostřednictvím plakátů, na webových stránkách školy, při Dni otevřených dveří. Ředitel školy stanoví kritéria, podle kterých bude postupovat při rozhodování o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole pro daný školní rok. Zákonní zástupci budou s kritérii prokazatelně seznámeni a mohou v daném termínu nahlédnout do spisu.

Do MŠ budou přednostně přijímány děti, které dosáhnou pátého roku pro daný školní rok, jejich docházka do mateřské školy se stává povinnou. Povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné denní docházky, 4 souvislé hodiny denně. Důvody nepřítomnosti dítěte doloží zákonný zástupce písemným vyjádřením - zápisem do omluvného listu.

4.8 Překrývání přímé pedagogické činnosti

Výčet činností při souběžném působení učitelek

- Výchovně vzdělávací práce dle třídních programů
- Aktivity při pobytech venku
- Individuální práce s dětmi s narušenou komunikační schopností
- Individuální práce s nadanými dětmi
- Práce s dětmi se speciálně vzdělávacími potřebami

5. EVALUACE

5.1 Popis systému autoevaluace

Evaluace je proces průběžného vyhodnocování vzdělávacích činností, situací a podmínek, jenž je realizován systematicky a pravidelně podle daných pravidel (kritérií). Cílem je ověřit, posoudit a zjistit kvalitu a efektivnost mateřské školy a jejího dalšího vývoje.

Evaluaci ŠVP provádíme jednou za čtyři roky podle souboru dotazníků a tabulek INDI MŠ a ukazatele dosaženého vzdělání uvedeného v 1. Sadě tabulek Kurikula podpory

zdraví. Evaluaci ŠVP předchází **vyhodnocování podmínek vzdělávání** (dle nástrojů INDI), **vzdělávacích procesů** (práce učitelky – způsob plánování, používání metod a forem práce) a **výsledků vzdělávání**, které probíhá ve čtyřech po sobě jdoucích krocích:

1.	<i>sběr informací</i>	3.	<i>plánování kroků vedoucích ke zlepšení</i>
2.	<i>analýza, porovnávání</i>	4.	<i>realizace</i>

5.2 Nástroje evaluace

1. NA ÚROVNI JEDNOTLIVCŮ

<u>Záznamy o dětech</u>		
Dotazník pro rodiče nově přichozích dětí	před vstupem do MŠ	ved.učitelka
Záznamy o dítěti	průběžně	učitelka
Portfolia jednotlivých dětí	průběžně	učitelka

Zjištěná data:

- ✓ jsou východiskem pro individuální přístup k dítěti
- ✓ jsou podkladem k plánování
- ✓ slouží jako zdroj informací o výsledcích vzdělávání
- ✓ poskytují důležité poznatky o plnění formálního kurikula u dítěte
- ✓ ukazují učitelce, zda vytvořené podmínky, zvolené činnosti přispívající

ke zdravému rozvoji dítěte

<u>Sebehodnocení učitelky</u>		
Evaluační nástroj INDI-ZI	1x ročně	učitelka
Autoevaluační dotazník	1x ročně	učitelka
Sebehodnocení po hospitaci	dle plánu hospitací	učitelka

Zjištěná data:

- ✓ jsou podkladem k zjištění a posouzení úrovně vlastní výchovně-vzdělávací práce vzhledem k podmínkám daným ŠVP
- ✓ jsou pohledem učitelky o zdařilosti organizace vzdělávací činnosti tak, aby učení dětí bylo prožitkové
- ✓ slouží k posouzení úrovně komunikačních schopností
- ✓ ukazují její diagnostické schopnosti

2. NA ÚROVNI TŘÍDNÍHO KURIKULA

<u>Zpětná vazba tematické části</u>		
Postřehy, poznatky o průběhu vzdělávání	denně	učitelky
Rozhovory s kolegyní o dětech ve třídě	průběžně	učitelka
Společné rozbory situací	průběžně	učitelky
Výsledky práce dětí	průběžně	učitelky, děti

Zjištěná data:

- ✓ vyhodnocují učitelky společně vždy po ukončení tematické části
- ✓ vedou ke zjištění, nakolik připravené podmínky, nabídka činností a zvolené vzdělávací postupy pomohly dětem k naplňování dílčích cílů vzdělávání
- ✓ zda vedly k rozvoji kompetencí, stanovených danou tematickou částí

3. NA ÚROVNI ŠKOLNÍHO KURIKULA

<i>Kontrolní a hospitační činnost</i>		
Hospitace	dle plánu hospitací	ved.učitelka
Kontrolní činnosti	dle plánu hospitací	ved.učitelka

Zjištěná data:

- ✓ vedoucí učitelka zjišťuje a vyhodnocuje, jak jednotliví zaměstnanci plní základní povinnosti, vyplývající ze ŠVP
- ✓ kontroluje efektivitu a kvalitu práce zaměstnanců

V Českém Těšíně 22.9.2021

Zpracovala: Lucie Žebroková

Projednáno pedagogickou radou dne 21.9.2021.

Tento školní vzdělávací program byl vypracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

